

Tilburg University

Review of the cd-rom Die Religion in Geschichte und Gegenwart

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
2000

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (2000). Review of the cd-rom Die Religion in Geschichte und Gegenwart: Handwörterbuch für Theologie und Religionswissenschaft (Ungekürzte elektronische Ausg.), K. Galling ... [et al.], 2000, 3932544161. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 54(2), 159-160.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Kurt Galling e.a. (Hg.), *Die Religion in Geschichte und Gegenwart: Handwörterbuch für Theologie und Religionswissenschaft* Ungekürzte elektronische Ausgabe Hg. von Mathias Bertram (Digitale Bibliothek 12), Berlin, Directmedia, 2000; DM 298, ISBN 3932544161.

In *NTT* 53 (1999), 170-172 schreef ik enthousiast ik over deel 3 uit de Digitale Bibliothek: de door Mathias Bertram geredigeerde *Geschichte der Philosophie*. De uitgever was daarop zo vriendelijk mij ook hun nieuwste produkt dat binnen het aandachtsterrein van *NTT* valt, te zenden: de cd-rom met de derde editie van de *RGG*. De *RGG* hoef ik bij de lezers van dit tijdschrift niet meer te introduceren: verschenen van 1957-1965 bij J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), is het nog altijd een van de beste en meest volledige (meer dan 10.000 artikelen) op het terrein van theologie en godsdienstwetenschap. Jarenlang was het voor individuele theologen nauwelijks betaalbaar, tot rond 1986 een goedkope paperback-editie verscheen; daarna is de antiquariaatsprijs van de gebonden editie ook sterk gedaald. Inmiddels zijn van de vierde editie twee delen verschenen (in 1998 en 1999), en is de derde editie 'de vorige' aan het worden. *RGG*³ is echter nog steeds de moeite waard om in huis te hebben, en het is een goed idee geweest, dit naslagwerk op cd-rom uit te brengen. Cd-roms zijn bij uitstek geschikt voor naslagwerken: zij nemen weinig ruimte in de kast, en het feit dat een beeldscherm minder plezierig leest dan een boek telt niet zo zwaar bij een werk waarin men meestal niet meer dan enkele blz. leest. Ook voor deze cd-rom volstaat nog een 486-systeem met 8 MB RAM; 16 MB is nu echter aanbevolen. De installatie was opnieuw eenvoudig; de software is een nieuwe versie van die welke op eerdere cd-roms van de Digitale Bibliothek gebruikt werkt (en in bovengenoemde bespreking besproken werd); no-nonsense, met weinig toeters en bellen, esthetisch niet bijzonder, maar wel met goede zoekmogelijkheden en de mogelijkheid eigen aantekeningen te maken en te onderstrepen. In mijn vorige bespreking noemde ik als nadeel van de DB-software, dat de te lezen tekst steeds slechts de rechterhelft van het scherm bestreek; de linkerhelft was voor de programmabesturing. Dit nadeel is nu gelukkig ondervangen, en het is mogelijk de tekst 'full screen' op het scherm te krijgen. De tekst is dan aanmerkelijk beter leesbaar. Overigens is het mogelijk de teksten van oudere cd-roms uit de serie met de programmatuur van de nieuwste cd-rom te lezen; zit men eenmaal in het DB-programma, dan is wisselen van cd-rom eenvoudig. Op deze wijze kan men ook de teksten van de oudere cd-roms 'full screen' op het scherm krijgen. Voor wie oudere cd-roms heeft en van nieuwe mogelijkheden gebruik wil maken zonder een nieuwe cd-rom aan te schaffen, bestaat de mogelijkheid de nieuwste versie van het programma gratis te downloaden vanaf www.digitale-bibliothek.de; gemiddeld is elke twee weken een nieuwe versie van de software beschikbaar! Een tweede belangrijke vernieuwing zijn de 'hyperlinks', die niet verbinden met sites op het Internet, maar met andere lemma's (of delen van lemma's) binnen de *RGG*. Voeg hierbij de geboden mogelijkheid om de volledige tekst op steekwoorden (en combinaties daarvan) te doorzoeken, een mogelijkheid die bij de gedrukte versie uiteraard niet voorhanden is, en het is duidelijk dat ook deze cd-rom een aanwinst is. Zelfs de afbeeldingen krijgt men goed op het scherm. Het enige nadeel t.o.v. de vorige besproken cd-rom is dat het niet langer mogelijk is, de taal van het programma te wijzigen; men zit nu vast aan Duits (wat voor lezers van de *RGG* vermoedelijk geen ramp is, hoewel juist op computergebied de meest gangbare taal Engels is). De prijs is niet echt laag, maar lijkt realistisch. Wat mij betreft mag de Digitale Bibliothek overwegen om de eerste en tweede editie van de *RGG*, die zich naast de latere edities nog steeds met vrucht laten raadplegen, in hetzelfde 'format' uit te brengen. Wellicht kan de prijs dan iets lager?

Marcel Sarot